

and the State Committee for Television and Broadcasting of Ukraine as well as absence of the mechanism of control over the data of Mass Media Register for the latter; unauthorized dismissal of editors; transfer of the founders' rights to state-owned and municipal enterprises; output of the property meant to pass into the ownership from the enterprise's ownership and so on. Besides, the author claims that Poltava Oblast has become an indisputable leader both in percentage and quantitative terms with its 29 reformed mass media amounting to 93% of all print media. Kyiv has shown the worst results in implementing the reforming process — 0 %.

Keywords: denationalization, print media, problems of reform, the second stage.

УДК 811.161.2'276.6:821.161.2"18/19"(092)

Олена Кузнецова

ТРАДИЦІЙНІ Й НОВІ РОЗДІЛИ
МОВознавства ЛІНГВОФРАНКІАНИ
ПРОФЕСОРА ОЛЕКСАНДРИ СЕРБЕНСЬКОЇ

DOI: [https://doi.org/10.37222/2524-0331-2019-9\(27\)-16](https://doi.org/10.37222/2524-0331-2019-9(27)-16)

Проаналізовано франкознавчі праці відомого мовознавця, професора Львівського національного університету імені Івана Франка Олександри Сербенської щодо належності досліджень до різних розділів мовознавства, виявлено традиційні розділи українського мовознавства: термінологія, фразеологія, лексикографія, стилістика й нові розділи: лінгвофілософія, лінгвосеміологія, соціолінгвістика, комунікативна лінгвістика, когнітивна лінгвістика, лінгвоконцептологія, лінгвофеноменологія, показано, що за кількістю публікацій дослідниця найбільше приділяє увагу соціолінгвістиці й комунікативній лінгвістиці у творчості Івана Франка.

Ключові слова: *Олександра Сербенська, лінгвофранкознавство, термінологія, фразеологія, лексикографія, стилістика, лінгвосеміології, соціолінгвістика, комунікативна лінгвістика, когнітивна лінгвістика, лінгвоконцептологія, лінгвофеноменологія.*

Професор Львівського національного університету імені Івана Франка Олександра Сербенська своїми працями репрезентує мовний, мовленнєвий, мовотворчий і мовознавчий феномен Івана Фран-

ка. Як показують наукові публікації Олександри Сербенської з мовознавчої франкіани, сучасне лінгвофранкознавство є не тільки розділом історії української мови, її творення, це водночас дослідження з різних традиційних і нових розділів мовознавства, сьогоденних проблем двомовності, функціонування української мови в незалежній Україні, розмовного мовлення, формування мовної особистості з опорою на вічні цінності: гідність, мораль, духовність.

У час, коли йде боротьба за державну українську мову як основу нації, держави, що єднає народ під час війни на сході України за існування незалежної, соборної держави, лінгвофранкознавчі праці професора факультету журналістики Львівського національного університету ім. І. Франка Олександри Сербенської, доктора філологічних наук, заслуженого професора ЛНУ ім. І. Франка, академіка АН вищої школи, яка гідно представляє мовознавче крило львівської університетської школи франкознавства, як ніколи є актуальними й затребуваними.

У мовознавчу франкіану Олександра Сербенська ввійшла 1962 р. своєю першою публікацією про юридичну термінологію Івана Франка, працюючи в той час на кафедрі української мови Львівського державного університету ім. І. Франка.

Поряд з екологією, культурою української мови, українським термінознавством, україномовною комп'ютерною лінгвістикою, лексикографією, лінгвофранкіана — один із магістральних напрямів численних досліджень відомого в Україні й за кордоном українського генія Івана Франка. Про визнання та заслуги професора Олександри Сербенської свідчать її нагороди: нагрудні знаки Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України» (1999), «Петро Могила» (2009), медаль «20 років відновлення Наукового Товариства імені Шевченка у Львові» (2009), ювілейна медаль до відзначення 350-річчя Львівського національного університету ім. І. Франка (2011), нагрудний знак львівського міського голови «Святий Юрій» (2011), державний Орден княгині Ольги III ступеня (2011), відзнака Львівського національного університету ім. І. Франка «Медаль Івана Франка» (2017), Орден Лева (відзнака Львівської міської ради) (2019). Усі ці відзнаки й нагороди символізують вагоме визнання досягнень професора Олександри

Сербенської на університетському, львівському обласному, міському та державному рівнях.

Постановка проблеми. Про професора Олександру Сербенську як франкознавця йдеться в українських енциклопедіях, довідниках і словниках, зокрема: Бичко З., Мельничук Б., Пиндус Б. «Тернопільський енциклопедичний словник» (Тернопіль, 2008. Т. 3); «Жінки України. Біографічний енциклопедичний словник» (Київ, 2001); «Українська журналістика в іменах» (Львів, 2001. Вип. 8); «Науково-дослідний центр періодики (1993—2003 рр.)» (Львів, 2003. Т. 2); «Українська мова: Енциклопедія». (Київ, 2004).

У книзі «Олександра Сербенська» із серії «Заслужені професори Львівського національного університету імені Івана Франка» [6] професора Олександру Сербенську франкознавцем називають: Василь Височанський, перший проректор Львівського національного університету ім. І. Франка (с. 3), Вікторія Бабенко, завідувач кафедри журналістики Українського католицького університету (с. 5), Микола Босак, лауреат Всеукраїнського конкурсу «Коронація слова—2007» (с. 14), Володимир Демченко, декан факультету систем та засобів масової комунікації Дніпровського (в той час — Дніпропетровського) національного університету ім. Олеса Гончара (с. 33); Максим Міщенко, асистент кафедри теорії та практики журналістики Львівського національного університету ім. І. Франка (с. 39); Надія Бабич, професор кафедри історії та культури української мови Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича (с. 60, 61); Флорій Бацевич, завідувач кафедри загального мовознавства Львівського національного університету ім. І. Франка (с. 70); Марія Білоус, доцент кафедри української мови Львівського національного університету ім. І. Франка; Зеновій Терлак, завідувач кафедри української мови Львівського національного університету ім. І. Франка (с. 80—87); Христина Дацишин, доцент кафедри мови ЗМІ Львівського національного університету ім. І. Франка (с. 89, 90); Любов Демко, студентка факультету журналістики Львівського національного університету ім. І. Франка (с. 99—108); Надія Зелінська, професор Української академії друкарства (с. 118); Анастасія Мамалига, професор кафедри мови та стилістики Інституту журналістики Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка (с. 140), а також Василь Ли-

занчук, завідувач кафедри радіомовлення і телебачення факультету журналістики Львівського національного університету ім. І. Франка, у статті «90 життєвих візерунків Олександри Сербенської. Штрихи до ювілейного портрета», опублікованій в газеті «День» 2 березня 2019 р. [4].

До 2019 р. професор Олександра Сербенська про мову творчості й мовознавство Івана Франка опублікувала три наукові книги, що поєднують кілька розділів мовознавства у творчості Каменяра.

Об'єктом дослідження стали монографія, статті, доповіді, виступи професора Олександри Сербенської на всеукраїнських і міжнародних конференціях, симпозіумах про І. Франка, що не втратили своєї актуальності й мають не тільки наукове, а й суспільне, націєтворче, державотворче значення.

Аналіз останніх досліджень. 2010 р. в «Українському літературознавстві» вийшла ґрунтовна стаття Івана Ціхоцького «Франкознавчі дослідження кафедри української мови Львівського університету (наукові традиції і перспективи)», в якій автор осмислив проблематику наукових досліджень мови Івана Франка на кафедрі української мови Львівського університету від 1939 р. до 2010 р., де згадано лише одну працю в той час доцента факультету журналістики Олександри Сербенської «Основи мовотворчості журналіста в інтерпретації І. Франка (1992). Хоча за період від першої публікації в 1962 р. до 2010 р. дослідниця опублікувала десятки статей, доповідей, виступів на конференціях і симпозіумах, вийшли друком одноосібна монографія «Мовний світ Івана Франка: статті, роздуми, матеріали» (2006), тексти лекцій п. н. «Основи мовотворчості журналіста в інтерпретації Івана Франка» (1993), збірник «Франкові думки про мову» (упорядник і автор вступного слова О. Сербенська) (2006).

Ректор Львівського національного університету ім. І. Франка Володимир Мельник у статті «Енергія науково-педагогічної доброчесності» (2019), опублікованій у збірнику на пошану професора кафедри телебачення і радіомовлення факультету журналістики з нагоди відзначення її 90-річчя, зазначає: «Вагомим є науково-дослідницький внесок професорки Сербенської у сучасну франкіану. Вона опублікувала понад 30 статей, доповідей, виступів, тез про багатогранну творчість Івана Франка, які передували виданню у

2006 р. монографії «Мовний світ Івана Франка: статті, роздуми, матеріали» [5, с. 4].

Про вивчення мови творів І. Франка професором Олександрою Сербенською пише О. Кровицька в рецензії «Внесок у дослідження інтелектуальної історії українського народу» на монографію Олександри Сербенської «Мовний світ Івана Франка: Статті, роздуми, матеріали» [3].

Христина Дацишин у статті «Мовотворчість журналіста в науковій концепції Олександри Сербенської» називає вісім її праць з франкіани: «Мовотворчості І. Франка О. Сербенська присвятила низку наукових праць: “Журналістська творчість у концепції І. Франка” (1989), “Іван Франко про догми і шаблони як соціальне зло” (1991), “Феномен рідної мови в інтерпретації Івана Франка” (1997), “Взаємини національного та інтернаціонального у мовній практиці Франка-журналіста” (2001), ”Знаки — символи в концептуальній картині світу Івана Франка” (2001), “Мовна діяльність журналіста: методологічні засади Івана Франка” (2005), “Мовний світ Івана Франка» (2006), “Політичний термін в публіцистичних творах Івана Франка” (2007) та ін.» [2, с. 287].

Автори статей про професора Олександрю Сербенську як франкознавця, рецензенти її книг називають не всі розділи сучасного мовознавства, з яких Олександра Антонівна досліджує мову, мовотворчість і мовознавство Івана Франка. Системного дослідження розділів мовознавства у працях професора Олександри Сербенської про мову, мовлення, мовотворчість, мовознавство Іван Франка донині цілеспрямовано не здійснив ніхто.

Неповно висвітлена диференціація розділів мовознавства в працях професора Олександри Сербенської дала ідею щодо предмета нашого дослідження — направи й розділи мовознавства її лінгвофранкіани, щоб показати вагомість, сучасність, суспільну потребу, різнобічність праць вченої про мову, мовознавство І. Франка.

Оскільки в українському франкознавстві недостатньо опрацьовано мовознавчі праці професора Олександри Сербенської, бракує їх осмислення, диференціації за напрямками, розділами мовознавства, немає статистичного аналізу, відсутня бібліографія її досліджень мови Івана Франка, все це зумовлює актуальність і значення нашої статті.

Олександра Сербенська прийшла працювати на кафедру української мови філологічного факультету Львівського університету старшим лаборантом і 1973 р. на запрошення декана факультету журналістики перейшла працювати на кафедру стилістики і редагування доцентом. Працюючи на факультеті журналістики, Олександра Сербенська опублікувала про мову, мовознавство, мовотворчість Івана Франка 11 тез доповідей, виступів на всеукраїнських та міжнародних конференціях; 21 статтю у фахових наукових виданнях та 2 наукові праці: тексти лекцій «Основи мовотворчості журналіста в інтерпретації Івана Франка» (1993); монографію «Мовний світ Івана Франка: статті, роздуми, матеріали» (2006). В останній з названих книг найоб'ємніше розкрила проблеми лінгвофілософії: сутність, природу мови творів І. Франка, її взаємозв'язки з народним мовленням, свідомістю, мисленням українського генія.

Рецензенти цієї книги — професор Зеновій Терлак, доцент Марія Білоус — вирізняють три сучасні мовознавчі розділи в монографії: «Лінгвістичні погляди вченого авторка розглядає в соціо-, психолінгвістичному та культурологічному аспектах, спираючись на його знані й маловідомі праці («Двоязичність і дволичність», «Сухий пень», «Бледнов» та ін.» [1].

У своїй монографії професор Олександра Сербенська комплексно аналізує традиційні й нові розділи мовознавства у творах Івана Франка. Так, у розділі «Буття у мові і мова у бутті» дослідження стосується філософії мови, соціолінгвістики, фонетики української мови.

Назва «Соціолінгвістичні засади вченого» вказує на досліджуваний розділ мовознавства у цьому сегменті монографії. Розділ «Мовлене слово у життєсвіті Івана Франка» стосується орфоєпії, комунікативної лінгвістики та соціолінгвістики. Зміст розділу «Проблеми стилю в інтерпретації Івана Франка» відповідає традиційному розділу мовознавства — лінгвостилістиці. Розділ «Духовність у картині світу Мислителя» охоплює лінгвофілософію, соціолінгвістику. Розділ «Кольороназви у прозі письменника» можна віднести до нового розділу мовознавства — лінгвосеміотики. Назва розділу «Видатний дослідник української фразеології» вже містить назву розділу мовознавства. До медіалінгвістики, лінгвостилістики

належить розділ «Часописна мова у системі Франкових поглядів на мову». Розділ монографії «Міжмовні взаємини у мовленнєвій практиці Франка-журналіста» належить до соціолінгвістики, комунікативної лінгвістики.

Мета нашого дослідження: назвати, показати численність мовознавчих розділів в одному підрозділі монографії, з'ясувати, довести вагомість, сучасність франкознавчих праць професора Олександри Сербенської, що охоплюють більшість розділів сучасного мовознавства, сприяють удосконаленню та поширенню знань про українську мову генія України — Івана Франка.

Отже, завдання статті: 1) систематизувати наукові публікації за жанром, періодом видання (радянський період, часи незалежної України), осмислити, проаналізувати їх на предмет належності до розділу мовознавства; 2) виявити ознаки й назвати розділи мовознавства, розкриті Олександрою Сербенською в дослідженнях І. Франка-лінгвіста; 3) диференціювати статті, доповіді, виступи професора Олександри Сербенської про Івана Франка за розділами мовознавства; 5) виявити серед них домінуючу 1-2 групи; 6) показати традиційні й нові розділи мовознавчих досліджень професора Олександри Сербенської про І. Франка.

Методи дослідження: аналіз опублікованих франкознавчих праць професора Олександри Сербенської за ознаками розділів мовознавства; метод ідентифікації розділів мовознавства у франкознавчих працях професора Олександри Сербенської; статистичний аналіз публікацій за розділами українського мовознавства.

Новизна: диференціація розділів мовознавчої франкіани в монографії, статтях, доповідях, виступах професора Олександри Сербенської, статистика мовознавчих праць професора про І. Франка за розділами українського мовознавства, в радянський період і часи незалежної України.

Основні результати. У наукових працях професора Олександри Сербенської помітне місце посідає лінгвістична франкознавча проблематика багатьох розділів мовознавства, франкознавство стало першим розділом мовознавства, якому Олександра Антонівна присвятила своє кандидатське дослідження. Згодом дослідниця вивчала спеціальну наукову лексику політики, юриспруденції, журналістики у творах І. Франка, що підтверджують *три* доповіді Олек-

сандри Сербенської: «Юридична термінологія в мові творів Івана Франка» (1962), «Вклад Івана Франка в розвиток української термінології» (1966), «Термінологічна лексика в епістолярній спадщині І. Франка» (1972) та *дві* статті — «Політичний термін в публіцистичних творах Івана Франка» (2007), де поєднано розділи мовознавства: соціолінгвістику й термінознавство, та «Комунікативна функція терміна: теоретичні засади і практика Івана Франка» (2007), в якій йдеться про комунікативну лінгвістику й термінологію як новий і традиційний розділи мовознавства.

Від 1960-х рр. професор Олександра Сербенська досліджує фразеологію І. Франка, що підтверджують *дві* статті «Іван Франко — видатний дослідник української фразеології» (1969) та «Використання фразеологізмів в епістолярному мовленні Івана Франка» (1983).

Науковий інтерес Олександри Сербенської до проблем пареміології, підрозділу фразеології, що досліджує паремії: афоризми, прислів'я, приказки, примовки української мови як національні ментально-лінгвальні комплекси, етнокультурні особливості цих мовних одиниць і внеску Івана Франка в розвиток української пареміології, засвідчує доповідь «Франкова енциклопедія галицьких народних приповідок» (2016), в якій дослідниця осмислює реальне побутування одиниць пареміології у мовній системі Галичини.

До лексикографії, підрозділу словникарства мови письменника, належить *одна* доповідь — «Словник мови художніх творів Івана Франка (пробний зошит)» (1976), в якій дослідниця намагається втілити ідею завідувача кафедри української мови Івана Ковалика про створення словника творчості І. Франка.

До історичної, індивідуальної, мовотворчої стилістики як розділів традиційного українського мовознавства, що вивчають індивідуальну манеру, стилі мовлення, тропи мовної особистості Івана Франка, який писав у XIX— на початку XX ст., можна віднести *дві* лінгвофранкознавчі праці професора Олександри Сербенської: статтю «Особливості стилю ділового мовлення І. Франка» (1985) та доповідь «Роль Івана Франка у становленні і розвитку газетно-публіцистичного стилю української мови» (1990).

Таким чином, професор Олександра Сербенська присвятила у своїй франкіані традиційним розділам українського мовознавства

11 наукових публікацій, з них: 5 праць з термінології, 3 — з фразеології, 1 — з лексикографії, 2 праці з лінгвостилістики.

З'ясовуючи суспільну природу мови, її громадські функції, механізми впливу соціальних чинників на мову та роль, яку відіграє мова в житті суспільства, професор Олександра Сербенська у *дев'яти* публікаціях працює у розділі соціолінгвістики, зокрема: «Взаємодія інтернаціонального й національного в мовленнєвій практиці Франка—журналіста» (1986), «Політична метафора в наукових текстах Івана Франка» (1996), «Мовлене слово у життєсвіті Івана Франка» (2006), «Українська мова і соціум в інтерпретації Івана Франка» (2006), «Соціолінгвістичні засади Івана Франка» (2006), «Взаємини національного та інтернаціонального у мовленнєвій практиці Франка-журналіста» (2011), «Спостереження над деякими засадами мовної практики Івана Франка» (2016), «Деякі засади мовної практики Івана Франка» (2017), «Лінгвістика в системі гуманістичних цінностей Івана Франка» (2017).

Дві статті професора Олександри Сербенської про мову Івана Франка як процес спілкування, а саме: «Мовна комунікація: практика і теоретичні засади Івана Франка» (2003), «Мовна діяльність журналіста: методологічні засади Івана Франка» (2003), належать до розділу комунікативної лінгвістики.

До розділу когнітивної лінгвістики, що розглядає завдяки мові процеси пізнання й осмислення світу, відносимо *одну* доповідь професора Олександри Сербенської — «Мовна діяльність журналіста: методологічні засади Івана Франка» (2003), де йдеться про мову, мовотворчість у зв'язку з особистістю генія українського народу, без якої виникнення й функціонування цієї системи було б неможливим.

Особливу увагу в когнітивній лінгвістиці приділила професор вивченню метафори, розглядаючи її як результат взаємодії мови і свідомості, специфічних асоціативних зв'язків, властивих людському мисленню. Зокрема, в *одній* статті «Політична метафора у наукових текстах Івана Франка» (1998).

З наукового доробку професора Олександри Сербенської до розділу лінгвоконцептології, що є у складі когнітивної лінгвістики й передбачає опис концептів і мовних засобів їхньої репрезентації, належать *три* статті «Журналістська творчість у концепції І. Фран-

ка» (1989), «Духовність — мірило праведное» (1990), «Франкова концепція зв'язку мови і духовності» (1990), *одна* книга «Основи мовотворчості журналіста в інтерпретації Івана Франка: Тексти лекцій» (1993).

Окремі статті професора Олександри Сербенської належать до лінгвосеміотики, або знакової теорії мови, в яких поєднано вивчення природи, значення, спільних та відмінних рис слів, використовуваних І. Франком на рівні співвідношення мовних знаків з реаліями та поняттями, іншими мовними знаками та користувачами. З лінгвосеміотики написані *дві* статті — «Кольороназви у мові Івана Франка» (2005), «Символіка чорного і білого у Франковій повісті „Перехресні стежки”» (2008) та *дві* доповіді з однією назвою — «Знаки — символи в концептуальній картині світу Івана Франка» (2000, 2001).

До української лінгвофеноменології, наряду філософії мови як науки про явища, що вивчає судження, їх сприйняття, вплив на свідомість, почуття, які вони викликають, належать *дві* статті професора Олександри Сербенської — «Феномен рідної мови в інтерпретації Івана Франка» (1997) та «Феномен барви як об'єкт зацікавлення Івана Франка» (2006), в яких враховано всі наявні складові комунікації: фізичні, фізіологічні, психологічні, соціальні, контекстні, ситуативні.

Таким чином, 21 працю професор Олександра Сербенська присвятила новим сучасним розділам українського мовознавства: 9 — соціолінгвістиці, 2 — комунікативній лінгвістиці, 3 — лінгвоконцептології, 4 — лінгвосеміотиці, 2 — лінгвофеноменології.

Висновки. За роки незалежної України мовознавче франкознавство професора Олександри Сербенської розвивається динамічніше й плідніше порівняно з дослідженнями радянського періоду. Протягом 29 років радянського періоду, з 1962 до 1991 р., у неї вийшли друком 16 праць про творчість І. Франка: 9 статей, 7 тез доповідей про мову І. Франка, а за 27 років періоду незалежної України, з 1992 р. до 2019 р. побачили світ 29 франкознавчих публікацій: 17 статей, 9 тез доповідей.

Професор Олександра Сербенська своїми працями поглиблює, методологічно й інтерпретаційно оновлює українське лінгвофранкознавство, піднімаючи його на європейський рівень.

Як лінгвіст-франкознавець, професор Олександра Сербенська бере участь у франкознавчих наукових конференціях, симпозіумах та в надрукованих на їхній основі збірниках; друкує наукові статті у тематичних франкознавчих збірниках; у спеціалізованому періодичному віснику, присвяченому І. Франкові, а саме “Українському літературознавстві. Іван Франко: Статті і матеріали”, що видає Львівський національний університет ім. І. Франка, крім того, популяризує думки І. Франка про українську мову в наукових журналах.

Мовознавча франкіана професора Олександри Сербенської стала непересічним явищем в українському мовознавстві, не лише становить новий крок, а має вагоме теоретико-лінгвістичне значення у розвитку франкознавства, є основою для подальших досліджень лінгвістичної франкіани.

Наукова репрезентація мови, мовознавства І. Франка у працях професора Олександри Сербенської відповідає сучасним об’єктивним поглядам на його феномен, велич, глибину й енциклопедичну багатогранність як унікальне явище не тільки Галичини, а й всієї України.

Комплексне осмислення розділів мовознавства у франкознавчих працях професора Олександри Сербенської сприяє науковому, методологічному й інтерпретаційному оновленню українського мовознавства загалом, а не тільки українського франкознавства.

Пропозиції: 1. Порушена проблема мовознавчих розділів у дослідженнях Олександром Сербенською мови, мовотворчості, мовознавства І. Франка заслуговує на подальше комплексне поєднання львівського університетського, академічного, бібліотечного, музейного франкознавства для поліпшення науково-організаційного забезпечення розвитку мовознавчого франкознавства Львівського національного університету ім. І. Франка, Інституту Івана Франка НАН України, Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника, Музею Івана Франка у Львові.

2. Скласти хронологічний бібліографічний покажчик лінгвофранкознавчих праць Олександри Сербенської.

3. Підготувати й включити статтю про лінгвофранкознавство Олександри Сербенської до «Франківської енциклопедії» та в інші енциклопедії з мовознавства.

1. Білоус М., Терлак З. Нові обрії мовного світу Івана Франка // Вісник ЛНУ імені І. Франка. Серія Філологічна. 2015. № 4. С. 275—279. URL: <http://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/visnyk08-41.pdf>
2. Дацишин Х. Мовотворчість журналіста в науковій концепції Олександри Сербенської // Вісник Львівського університету. Серія «Журналістика». 2019. Вип. 45. С. 88—98.
3. Кровицька О. Внесок у дослідження інтелектуальної історії українського народу // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. 2009. № 46. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/philology/article/view/6149/6161>.
4. Лизанчук В. 90 життєвих візерунків Олександри Сербенської. Штрихи до ювілейного портрета // День. 2019. 2 берез. URL: <http://incognitaday.kyiv.ua/90-zhittiyevix-vizerunkiv-oleksandri-serbenskoyi.html>.
5. Мельник В. Енергія науково-педагогічної доброчесності // Теле- та радіожурналістика. 2019. Вип. 18. С. 3—6. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/teleradio/article/viewFile/2239/2372>.
6. Олександра Сербенська / упоряд. В. Лизанчук. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 232 с. Серія «Заслужені професори Львівського національного університету імені Івана Франка».

References

1. Bilous, M. & Terlak, Z. (2015). Novi obrrii movnoho svitu Ivana Franka, *Visnyk LNU imeni I. Franka. Seria Filolohichna*, no 4, pp. 275—279. Retrieved from <http://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/visnyk08-41.pdf> (in Ukr.).
2. Datsyshyn, Kh. (2019). Movotvorchist zhurnalista v naukoviy konceptsii Oleksandry Serbenskoi, *Visnyk LNU imeni I. Franka. Seria Zhurnalistyka*, vyp. 45, pp. 88—98. (in Ukr.).
3. Krovyska, O. (2009). Vnesok u doslidzhennia intelektualnoi istorii ukrainskoho narodu, *Visnyk LNU imeni I. Franka. Seria Filolohichna*, no 46. Retrieved from <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/philology/article/view/6149/6161> (in Ukr.).
4. Lyzanchuk, V. (2019). 90 zhytievikh vizerunkiv Oleksandry Serbenskoi. Shtrykhy do yuvileinoho portreta, *Den*, 2 berezn. Retrieved from <http://incognitaday.kyiv.ua/90-zhittiyevix-vizerunkiv-oleksandri-serbenskoyi.html> (in Ukr.).
5. Melnyk, V. (2019). Enerhia naukovo-pedahohichnoi dobrochesnosti, *Tele-ta radio zhurnalistyka*, vyp.18, pp. 3—6. Retrieved from [http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/teleradio/article/viewFile/2239/2372_\(in Ukr.\)](http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/teleradio/article/viewFile/2239/2372_(in Ukr.))

6. (2014). *Oleksandra Serbenska*, uporiad. V. Lyzanchuk, Lviv, LNU imeni I. Franka, 232 p. Seria «Zasluzheni profesory Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka». (in Ukr.).

Olena Kuznetsova

TRADITIONAL AND NEW CHAPTERS OF LINGUISTICS
IN WORKS OF IVAN FRANKO IN RESEARCH
BY PROFESSOR OLEXANDRA SERBENSKA

Linguistics in works of Ivan Franko, or the so-called «Lingvofrankiana» is one of the key directions of numerous researches of Professor of Journalism Department of The Ivan Franko National University in Lviv, Oleksandra Serbenska, Doctor of Philological Sciences, Professor. It is very relevant in the conditions of a fight for the role of the Ukrainian language as the basis for the Ukrainian state. The article rediscovers numerous linguistics chapters in monograph and works of Oleksandra Serbenska dealing with the research of Ivan Franko's works so that to spread knowledge about Ukrainian linguistics, Ukrainian language and the language of the Ukrainian genius, Ivan Franko. It also classified her scientific publications about Ivan Franko according to genres and periods. Additionally, it interpreted, analyzed and differentiated these publications per the traditional, new and dominant chapters of the applied linguistics utilizing the methods of identification, systematization, linguistics and statistical analysis. The novelty of the research is a complex approach to the discovery of traditional and new chapters of linguistics in works of professor Oleksandra Serbenska about the language, language creation and linguistics of Ivan Franko. The findings gained in the course of the research of Ivan Franko's works' linguistics by Prof. Oleksandra Serbenska have important theoretical, linguistic and practical meaning and support the development of research of Ivan Franko heritage.

Keywords: Olexandra Serbenska, linguistic research of Franko works, terminology, lexicography, stylistics, linguistic semantics, sociolinguistics, communicative linguistics, cognitive linguistics, linguistics concepts, linguistic phenomenology.